

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОВАДЖЕННЯ В СІМЕЙНИХ СПРАВАХ»

ТЕМА 1. Загальні положення судового захисту в сімейних справах

Суб'єктивні сімейні права та охоронювані законом сімейні інтереси як об'єкт захисту в порядку цивільного судочинства. Правове регулювання сімейних відносин. Поняття сімейного спору, його види (категорії). Теоретичне і практичне значення аналізу процесуальних особливостей розгляду і вирішення сімейних справ. Співвідношення загальних і спеціальних процесуальних норм, їх роль в процесі розгляду окремих категорій сімейних справ. Природа правових висновків Верховного Суду України з сімейних справ.

ТЕМА 2. Особливості судового розгляду справ про розірвання шлюбу, визнання його недійсним та встановлення режиму окремого проживання подружжя

Правове регулювання укладення та розірвання шлюбу. Право на укладення шлюбу і на його розірвання – суб'єктивне право фізичних осіб. Підвідомчість справ про розірвання шлюбу: компетенція судів загальної юрисдикції та органів державної реєстрації актів цивільного стану. Підстави розірвання шлюбу в судовому порядку. Особливості порушення справ про розірвання шлюбу та змісту позовної заяви. Особи, які мають право на порушення справ про розірвання шлюбу. Підсудність справ про розірвання шлюбу. Особливості підготовки до судового розгляду справ про розірвання шлюбу. Об'єднання і роз'єднання позовних вимог, пред'явлення зустрічного позову у справах про розірвання шлюбу. Особливості судового розгляду. Предмет доказування у справах про розірвання шлюбу. Строки розгляду справ. Порядок проведення судового засідання та склад суду. Доказування у справах про розірвання шлюбу. Примирення подружжя та його відмінність від мирової угоди. Спори, які можуть бути вирішені під час судового розгляду справ про розірвання шлюбу. Судове рішення у справах про розірвання шлюбу. Момент набрання рішенням про розірвання шлюбу законної сили та його правове значення для сімейних правовідносин.

Підстави визнання шлюбу недійсним в суді та в органах ДРАЦСу. Судовий порядок визнання шлюбу недійсним. Особливості порядку доказування. Наслідки визнання шлюбу недійсним.

Процесуальні особливості встановлення режиму окремого проживання подружжя в порядку позовного провадження. Судовий розгляд справ про встановлення режиму окремого проживання подружжя в порядку окремого провадження.

ТЕМА 3. Судовий розгляд справ про правовий режим майна подружжя

Поділ спільного майна подружжя. Добровільний поділ майна подружжя. Поділ майна в судовому порядку. Строк позовної давності подачі заяви про поділ майна. Визначення часток подружжя при поділі майна. Захист інтересів неповнолітніх дітей при поділі майна. Підсудність спорів про правовий режим майна подружжя. Склад осіб, які беруть участь у справі. Судове представництво. Зміст, предмет, підстава позову. Тотожність позовів. Предмет доказування. Конкретні обставини справи і доказові факти, їх співвідношення з предметом доказування. Належність і допустимість доказів. Особливості порушення і підготовки справи в суді. Примирення сторін. Особливості судового розгляду справ про поділ спільної власності подружжя та про зміну, розірвання, визнання недійсним шлюбного договору. Судове рішення: зміст і правові наслідки набрання ним законної сили. Особливості виконання рішення суду.

ТЕМА 4. Встановлення в судовому порядку походження дітей

Загальна характеристика підстав для виникнення прав та обов'язків батьків і дітей та визначення походження дитини. Презумпція батьківства. Добровільне визначення походження дитини. Визнання батьківства в судовому порядку.

Види судового провадження у справах про визнання батьківства, материнства. Категорії справ про визнання батьківства, материнства, що розглядаються в порядку позовного та окремого проваджень.

Підсудність справ про визнання батьківства, материнства. Порушення справи. Склад осіб, які беруть участь у справі, яка розглядається в порядку позовного провадження. Процесуальне становище дитини, щодо якої ставиться питання про визнання батьківства, материнства. Можливість процесуальної співучасті та участі третіх осіб. Підготовка справи до судового розгляду. Особливості доказування у справах про визнання батьківства, материнства. Судова експертиза як один із засобів доказування у справах про визнання батьківства, материнства. Судовий розгляд. Особливості змісту рішення при задоволенні позову про визнання батьківства, материнства.

Розгляд справ про встановлення факту батьківства, материнства в порядку окремого провадження. Підстави для розгляду справ про встановлення факту батьківства, материнства в порядку окремого провадження. Їх підсудність. Учасники процесу. Судове доказування і докази. Виникнення спору про право, підвідомчого суду, та його процесуальні наслідки. Особливості змісту рішення у справах окремого провадження по даній категорії сімейних справ.

Загальна характеристика судового розгляду справ про оспорювання батьківства (материнства).

ТЕМА 5. Процесуальні особливості судового розгляду спорів, що виникають з аліментних зобов'язань

Поняття аліментних зобов'язань. Основні особливості аліментних правовідносин (суб'єкти, підстави виникнення та припинення, обсяг аліментного зобов'язання). Договір про сплату аліментів. Судові спори щодо договорів про сплату аліментів. Позовне і наказне провадження за вимогами про стягнення аліментів. Підсудність справ про стягнення аліментів. Склад осіб, які беруть участь у справі. Питання процесуального статусу дитини в справах про стягнення аліментів. Особливості участі третіх осіб у цих справах. Підготовка справ про стягнення аліментів до судового розгляду. Судові витрати. Об'єднання позовів у справах про стягнення аліментів. Розшук відповідача. Зустрічний позов. Судовий розгляд. Стягнення аліментів до вирішення спору судом. Позови про збільшення, зменшення і про звільнення від сплати аліментів. Особливості змісту рішення у справах про стягнення аліментів. Виконання рішень у справах про стягнення аліментів. Склад осіб, які беруть участь у виконанні. Порушення виконавчого провадження. Розшук боржника. Індикація аліментів. Поворот виконання рішень про стягнення аліментів. Видача дубліката виконавчого листа. Визначення та стягнення заборгованості по аліментах.

Особливості розгляду справ про аліментні зобов'язання інших членів сім'ї та родичів. Право на одержання утримання неповнолітніх та повнолітніх непрацездатних братів і сестер, онуків, діда, бабу, прадіда, прабабу, фактичних вихователів, мачухи і вітчима. Підстави виникнення аліментних зобов'язань. Порядок сплати і стягнення аліментів. Добровільний та примусовий порядок сплати аліментів, що виплачуються за договором сторін. Стягнення аліментів у судовому порядку. Підвідомчість, підсудність, підготовка справи до судового розгляду. Судове рішення. Виконання рішення суду.

ТЕМА 6. Судовий розгляд справ, пов'язаних з вихованням дітей

Правова природа судових спорів про право на виховання дітей. Основні категорії сімейних справ, пов'язаних із вихованням дітей (про визначення місця проживання дитини; про участь у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї; про позбавлення батьківських прав; про відібрання дитини від батьків без позбавлення їх батьківських прав). Підвідомчість і підсудність справ. Порушення справи. Особи, які беруть участь у справі. Сторони. Питання процесуального статусу дитини в справах, пов'язаних із вихованням дітей. Участь органів опіки та піклування, форми участі. Участь прокурора. Основні особливості підготовки і розгляду даної категорії справ. Обставини, що підлягають встановленню при розгляді справ, пов'язаних з вихованням дітей. З'ясування і врахування думки дитини при розгляді та вирішенні справ даної категорії. Зміст судового рішення, особливості його резолютивної частини. Виконання рішень у

справах, пов'язаних із вихованням дітей. Роль суду в процесі виконання рішень. Склад осіб, які беруть участь у виконавчому провадженні. Відповідальність за невиконання рішення про передачу дитини. Зміна порядку та способу виконання рішення у справах про право на виховання дітей. Розшук дитини.

ТЕМА 7. Процесуальні особливості розгляду справ про усиновлення дітей. Скасування усиновлення та визнання його недійсним

Усиновлення як пріоритетна форма влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: поняття, правова сутність. Правова природа справ про усиновлення. Підсудність справ про усиновлення. Склад осіб, які беруть участь у справі. Судове представництво. Зміст, предмет, підстава заяви. Особливості порушення, підготовки і судового розгляду справ про усиновлення дітей. Предмет доказування. Конкретні обставини справи і доказові факти, їх співвідношення з предметом доказування. Належність і допустимість доказів. Порядок урахування думки неповнолітньої дитини. Висновок органу опіки та піклування у справах про усиновлення. Судове рішення: зміст і правові наслідки набрання рішенням законної сили.

Судовий порядок скасування усиновлення або визнання його недійсним. Підстави скасування усиновлення або визнання його недійсним. Особи, які мають право на звернення до суду з позовом про скасування усиновлення або визнання усиновлення недійсним. Підсудність, підготовка справи до судового розгляду. Особливості розгляду справ про скасування усиновлення або визнання усиновлення недійсним. Судове рішення. Виконання рішення суду.

ТЕМА 8. Судовий захист прав та інтересів, що виникають з інших сімейних правовідносин, шляхом встановлення судом правовідношення та (або) юридичного факту, що є підставою для виникнення, зміни чи припинення правовідношення

Процесуальні особливості розгляду судом справ про встановлення факту належності правовстановлюючих документів особі, прізвище, ім'я, по батькові, місце і час народження якої, що зазначені в документі, не збігаються з прізвищем, ім'ям, по батькові, місцем і часом народження цієї особи, зазначеними у свідоцтві про народження або в паспорті.

Судовий розгляд справ про встановлення факту народження особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом ДРАЦСу факту народження, у тому числі на тимчасово окупованій території України.

Особливості встановлення факту усиновлення.

Розгляд судом справ про встановлення факту родинних відносин між фізичними особами.

Процесуальні характеристики встановлення факту перебування фізичної особи на утриманні.